

Dk. Craig Keener, Matendo, Mhadhara wa 13, Matendo 10-11

© 2024 Craig Keener na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dk. Craig Keener katika mafundisho yake juu ya kitabu cha Matendo. Hiki ni kipindi cha 13, Matendo sura ya 10 na 11.

Katika Matendo sura ya 10, tunakuja kwenye simulizi kuhusu Kornelio, wakati wa kwanza na mrefu zaidi unaozungumza kuhusu Kornelio.

Katika kipindi kilichopita, tulitanguliza baadhi ya nyenzo za utangulizi kuhusu Matendo sura ya 10 na mstari wa 1, kuhusu Kaisaria na kuhusu utumishi wa kijeshi wa Kirumi, na kuhusu maakida kama historia ya Kornelio. Kwa hiyo sasa tunakuja kwenye sura ya 10 na mstari wa 2. Alithaminiwa na Wayahudi waliomjua kwa sababu ya kutoa kwake sadaka. Na hiyo inafurahisha kwa sababu unakumbuka katika Luka sura ya 7, una akida mmoja ambaye alikuwa ameunga mkono sinagogi la mahali hapo, na Wayahudi walikuja na kuzungumza kwa niaba yake.

Naam, katika kesi hii, inaonyesha kujitolea kwa Mungu. Pia inaeleza kujinyenyekeza kiutamaduni kwa sababu kufuata desturi za Kiyahudi kulizingatiwa, na wakati mwingine kulidharauliwa na baadhi ya makundi ya watu wengine. Pia tunaona hapa nia ya Mungu kwa watafutaji.

Na kuna maana ambayo hakuna hata mmoja wetu anayemtafuta Mungu, lakini pia kuna maana ambayo Mungu amechochea mioyo yetu kumtafuta. Nilipokuwa mtu asiyeamini kwamba kuna Mungu, nilianza kufikiria, je kama nimekosea? Je, ikiwa kuna Mungu? Moja ya mambo ambayo yalinisukuma katika mwelekeo huo, tayari nilipokuwa na umri wa miaka 13, nilikuwa nikimsoma Plato na kufikiria juu ya kile alichosema juu ya kutokufa kwa nafsi na hoja zake juu yake, hasa ujuzi wa kuzaliwa kwa sababu ya kuwepo kwa nafsi kabla. Sikununua, lakini ingawa sikununua wazo lake la uwepo wa roho kabla, maswali ambayo aliuliza juu ya kutokufa yalinisumbua sana kwa sababu ilibidi nitambue kuwa nina mwisho, nilikuwa wa kufa, na nitakufa.

Na njia pekee ambayo ningeweza kuwa na maisha ambayo yangedumu milele ilikuwa ikiwa kungekuwa na mtu ambaye hakuwa na kikomo, ambaye angechagua kunipa hayo. Lakini kama kulikuwa na kiumbe kama hicho, kwa nini mtu huyo anijali mimi? Ikiwa tu kiumbe huyo angekuwa na upendo kamili, hiyo ingekuwa bora zaidi ya vitu vyote vinavyowezekana. Lakini ikiwa kiumbe huyo alikuwa na upendo kamili, kwa nini kiumbe huyo anipende mimi? Kwa sababu hakika sikuwa na upendo kabisa.

Nilijua nilikuwa mbinafsi sana. Na sababu pekee ambayo ningetaka kujua kiumbe hicho ni kwamba nilitaka kuishi milele. Naam, hiyo ndiyo ilikuwa sababu kuu ambayo nilitaka kujua kiumbe hicho.

Na niliposikia injili, Roho Mtakatifu alinigusa na nikakutana na Kristo na nikaongoka. Na ninamshukuru Mungu ambaye alifika kwa mtafutaji ambaye hakuwa na madai juu yake. Sikutoka katika nyumba ya Kikristo au kitu kama hicho.

Mtu huyu alikuwa mcha Mungu. Alikuwa mbali zaidi kuliko mimi. Pengine alikuwa akihudhuria sinagogi.

Alipendezwa sana na Mungu mmoja wa kweli. Alitambua kwamba huyu ndiye Mungu wa kweli, angalau Mungu mkuu zaidi. Hakuwa ametahiriwa.

Hakuwa katika jamii ya mgeuzwa-imani. Alikuwa katika kundi la wale baadhi ya Wayahudi waliwaita Wamataifa waadilifu, wale waliomtambua Mungu wao. Hawakufuata sanamu na hawakufanya uasherati.

Lakini hakuwa sehemu ya watu wa agano. Hakuwa ametahiriwa. Kikundi hiki, wale wanaomcha Mungu, iwe kwa cheo hicho au na wengine, chathibitishwa katika Josephus na Philo, mara nyingi sana katika maandishi, hasa katika Aphrodisias katika Asia Ndogo.

Kornelio bado hakuwa mwongofu kamili wa dini ya Kiyahudi. Tunajua kwamba askari wengi walipendezwa na dini na unaweza kuelewa kwa nini hilo lingekuwa. Walipendezwa na dini mbalimbali.

Kornelio alipendezwa na dini ya Kiyahudi. Sasa, pia inazungumza katika mstari wa pili kuhusu nyumba yake. Hangeweza kuoa kwa kila mtu, angalau si kwa mujibu wa sheria rasmi ya Kirumi.

Angeweza kuoa isivyo rasmi. Huyu angechukuliwa kuwa suria chini ya sheria ya Kirumi. Lakini katika miaka yako 20 ya utumishi wa kijeshi, na labda zaidi ikiwa angekaa muda mrefu zaidi kama ofisa, katika miaka yako 20 ya utumishi wa kijeshi au zaidi, haungeweza kuoa rasmi.

Mara nyingi kilichofanywa ni kwamba baada ya kustaafu, walikubali kwamba suria wako ahesabiwe kuwa mke, mradi tu ungekuwa na mmoja tu. Kwa hiyo askari waliozunguka sana, maakida hata zaidi, ambao walizunguka sana, ilibidi wamwoe suria wa hivi karibuni zaidi ambaye walikuwa naye kwa sababu hawakuweza kuchukua masuria wao pamoja nao wakati jeshi lilipohamia. Huko Kaisaria, hata hivyo, tunajua kwamba wanajeshi waliomba wasihamishwe walipokuwa wakiadhibiwa baadaye.

Kwa hiyo, walikuwa wameshikamana sana na eneo lao, kama vile askari wengi katika maeneo ambayo hakukuwa na vita. Hatujui kama alikuwa ameo au la au alikuwa na

suria au la. Baadhi ya watu hufikiri kwamba yeye pia alikuwa akida mstaafu na ndiyo maana ana jina rasmi la Kirumi, ingawa ni kitengo kisaidizi.

Lakini tena, akiwa jemadari, huenda alikopeshwa na jeshi na huenda tayari alikuwa raia wa Roma kwa sababu anaweza kutuma askari pamoja na watumishi. Kwa hivyo, labda bado ana ushawishi fulani. Kisha tena, tunajua pia kwamba nidhamu ilikuwa imelegea karibu na Kaisaria.

Na hivyo labda kama akida wa zamani, angeweza kuajiri askari nje ya kazi. Mambo mengi hatuyajui, lakini kwa vyovyote vile anaonekana kuwa na ndugu zake huko, labda kwa sababu aliajiriwa kienyeji au labda kwa sababu alikuwa na mchumba na hawa walikuwa jamaa zake, labda mke akiwa amestaafu na hawa jamaa zake. Katika mstari wa 24, inazungumzia jamaa.

Na neno hapo, tofauti na neno kaya, lina maana ya wale ambao wana uhusiano wa kinasaba au kuhusiana na mke wake kwa maumbile, sio tu watumishi ambao wangeweza kuchukuliwa kuwa sehemu ya kaya. Wake walipaswa kushiriki dini ya waume zao, kwa hiyo haikuwa hivyo nyakati zote. Lakini mara nyingi wakati mume angesilimu, mke angesilimu, na kaya pia ingebadilika.

Hatujui kaya hapa ilimaanisha nini. Labda inaweza kumaanisha watumishi, labda inaweza kumaanisha watu walioachwa huru. Katika mstari wa 7, unaweza kuwa na hilo pia kwa sababu mara mtumwa alipoachiliwa, mtumwa wa zamani alikuwa na deni la kijamii kwa mtu aliyewekwa huru ili kuwasaidia kusonga mbele katika jamii na kadhalika.

Mtu aliyeachiliwa huru alikuwa na deni fulani la majukumu ya kijamii kwa mshikaji mtumwa wa zamani kama sehemu ya familia kubwa ya mtumwa. Naam, watumwa wa bei nafuu zaidi walikuwa karibu theluthi moja ya malipo ya kila mwaka ya askari wa kawaida. Lakini maakida walifanya mara 15 ya malipo ya askari wa vyeo na faili.

Na akida aliyelipwa zaidi katika jeshi angeweza kufanya mara 60 zaidi. Naam, akiwa jemadari, labda akida tu wa kawaida, anaweza kufanya mara 15 ya malipo ya askari-jeshi wenye vyeo. Mstari wa 3 unasema kwamba hii inatokea, anaomba karibu saa 3 usiku Sasa huo ulikuwa wakati wa maombi ya jioni ya Wayahudi.

Kwa hiyo, hata anaomba wakati wa saa za kawaida za maombi. Ana maono. Na cha kufurahisha, Petro pia ana maono.

Hii ni baadaye, lakini ni wakati siku inayofuata inaonekana, lakini sio wakati sio wakati huo huo na Kornelio, lakini pia haitegemei maono ya Kornelio. Inajitegemea. Inaratibiwa na Mungu.

Naam, katika mstari wa 9, wanasafiri ili kumfikia Petro kutoka Kaisaria hadi Yafa. Kaisaria ilikuwa karibu maili 30 kaskazini mwa Yopa. Kwa hiyo, hata kama wangeondoka mara moja baada ya saa 3 usiku, wangelazimika kusafiri kwa miguu usiku kucha au wangelazimika kusafiri kwa farasi ili kukaribia Yopa adhuhuri.

Kwa hivyo, wanaona hii kama misheni ya dharura. Hebu wazia ni nini kingetokea ikiwa Petro angechukua wakati mwingi kufikiria la kufanya au ikiwa tu Petro alikuwa amewafukuza. Lakini Mungu, aliyesema amchunguze Petro, aliyekuwa anakaa na Simoni mtengenezaji wa ngozi, alipanga pia ili Petro ajue alichopaswa kufanya.

Petro alipanda juu ya dari kuomba. Naam, walikuwa na paa tambarare. Mara nyingi zilitumika kwa kukausha mboga.

Zinaweza kutumiwa kwa sala ya kibinafsi au chochote. Ikiwa alikuwa chini ya dari, hali ingeweza kuwa baridi hata wakati wa adhuhuri kuliko nyumba nyingi za Yudea. Lakini hii si sala ya saa ya kawaida.

Petro anapenda tu kuomba au anahisi kuomba. Hilo lilikuwa jambo zuri. Lakini katika mstari wa 10, tunaona kwamba wanamwandalia chakula, lakini inaonekana ana njaa.

Mchana ulikuwa wakati wa kawaida wa mlo, angalau katika sehemu fulani. Tunajua ilikuwa huko Rumi. Naam, basi ana maono haya, maono katika aya ya 14 hadi 16 ya mlo wa kutisha sana.

Unaweza kufikiria ni chakula gani kingekuwa cha kutisha zaidi kwako katika utamaduni wako au palate yako mwenyewe. Kwa Peter, kitamaduni, kulikuwa na vitu fulani ambavyo hangewahi kula. Katika sura ya 10 katika mstari wa 12, wanyama wanaoshushwa kwenye karatasi ni pamoja na wanyama walio safi, yaani wale walioruhusiwa kula kulingana na Mambo ya Walawi 11, na pia wanyama wasio safi.

Shida ni kwamba ikiwa yamechanganywa pamoja, iliwafanya kuwa najisi. Na hivyo kwa hakika hawa ni wanyama najisi. Na Peter anapinga.

Na tukio hilo linafanana sana na lile ulilo nalo katika Ezekieli 4, 13 hadi 15, ambapo Mungu anamwambia Ezekieli andaa chakula hiki juu ya mavi ya binadamu. Naye asema, Mungu, hiyo ni najisi. Na Mungu anasikia kupinga kwake na kusema, sawa, unaweza kupika juu ya mavi ya ng'ombe badala yake.

Vema, katika kisa hiki, Petro anasema, Mungu, sijawahi kula kitu chochote kichafu. I mean, yuko tayari kukaa na mtengenezaji wa ngozi, lakini wewe kwenda mbali tu. Wamakabayo walikuwa tayari kufa badala ya kula chakula kichafu.

Kwa hivyo, hii ilikuwa moja ya alama za mipaka, kama wasomi mara nyingi husema, ya kabila la Kiyahudi. Kulikuwa na mambo fulani ambayo yalikuja kuwa tofauti kuu za

Dini ya Kiyahudi kwa sehemu kwa sababu haya yalikuwa mambo ambayo mababu zao walilazimika kufa ili kupinga. Lakini Mungu ndiye aliyetangaza vitu kuwa najisi kwa kuanzia, na Mungu anaweza kutangaza kitu chochote kuwa safi, ikiwa ni pamoja na, kama tunavyoona baadaye ni somo la hili katika 10:28 na 15:9, ikiwa ni pamoja na Mataifa.

Mungu anaweza kuwatakasa Mataifa. Anaweza kuwatia unajisi. Vema, Petro anapata maono haya.

Wakati huo huo , wajumbe wa Kornelio wanaenda kwake. Katika 10:17 hadi 23a, nyumba ya Petro na Simoni inapokea watu wa mataifa. Naam, walimpataje Petro katika mstari wa 17? Yopa ulikuwa mji mkubwa, lakini walikuwa wameambiwa wamtafute.

Simoni mtengenezaji wa ngozi. Kweli, watengeneza ngozi kwa kawaida wangukuwa karibu na maji, na wangukuwa katika eneo la kuchua ngozi, kwa sababu hiyo ndiyo wilaya iliyokuwa ikinuka, mojawapo ya wilaya ambazo zilinuka zaidi. Na kwa hivyo, watu wangukuwa pamoja kufanya hivyo badala ya kutawanyika katika mji.

Kweli, ukifika huko, unauliza tu maelekezo. Hivyo ndivyo watu walivyofanya. Lakini yuko wapi Simoni mtengenezaji wa ngozi? Simoni lilikuwa jina la kawaida, lakini inaonekana, hapakuwa na watengenezaji ngozi wengi walioitwa Simoni pale.

Kwa hiyo, inasema kwamba wanakuja kwenye lango la nje. Naam, ikiwa ana lango la nje, yeye ni mtu wa njia fulani. Ana mali fulani, ambayo inamsaidia kupata nafasi ya kuwa na Petro kukaa naye.

Kisha katika mistari ya 18 hadi 22, vema, wanapaza sauti. Kwanini waliita na sio kuingia tu getini? Naam, kwa jambo moja, ni jambo la kufaa, lakini kwa jambo lingine, wao ni najisi. Hawaruhusiwi kuingia katika nyumba ya Wayahudi.

Na Simoni anaweza kuwa mtengenezaji wa ngozi, lakini hakika yeye ni Myahudi. Ninamaanisha, kutokana na ukweli kwamba Petro ana matatizo fulani ya kusafisha nyumba za Wamataifa, kwa wazi huyu ni Simoni Mtengeneza ngozi ni Myahudi. Tunaona hapa jukumu la Roho Mtakatifu.

Kwanza kabisa, tunaona maono ya Petro. Lakini pili, katika 10:19, wakati anajaribu kufikiria juu ya nini maono haya yanaweza kumaanisha, Roho Mtakatifu anasema, kuna baadhi ya watu ambao nimewatuma kwako, nenda nao. Ni sawa na kile tunachokiona katika sura ya nane katika mstari wa 29, ambapo Roho anamwambia Filipo, enenda, ujiunge na gari hili.

Baada ya malaika tayari kumpa mwelekeo fulani, Roho humpa mwelekeo wa haraka. Tunaweza kumwamini Roho atuongoze katika maisha yetu, lakini kuna baadhi ya

mambo ambayo Roho anapenda sana kuyazungumzia. Luka hasa anapenda kusisitiza kuvuka huku kwa vizuizi, jinsi Roho anavyotuongoza kufikia makundi ya watu wengine na kuwafikia Mataifa.

Kwa hivyo, Luka anasisitiza jukumu la Roho kwa njia hii maalum. Na wakati mwingine Roho atafanya mambo ya ajabu. Nakumbuka wakati mmoja nilikuwa nikitembea na kulikuwa na kijana mmoja mbele yangu, labda kizuizi mbele yangu.

Naye Roho akanihimiza, akaniita jina lake, akanipa jina lake. Na mimi ni kama, ni kweli jina lake? Nilipaswa kumwita. Nilimkimbilia na kusema, habari, mimi ni Craig.

Naye akasema jina lake, ambalo ni jina la Roho Mtakatifu alisema. Nami nikasema, loo, ningaliita. Lakini hata hivyo, hiyo ilikuwa jaribio langu la kwanza.

Lakini Petro na Filipo, kwa bahati nzuri, walitii mara ya kwanza. Nilipata kushiriki Kristo pamoja nao. Na nilimwambia ya kwamba Roho Mtakatifu alikuwa ameniambia hivyo, naye aliniamini.

Lakini kwa vyovyote vile, Petro alishuka. Labda hii inaweza kuwa chini ya ngazi ya nje inayoongoza kutoka kwa paa la gorofa. Wakati mwingine walikuwa na ngazi, lakini kumbuka ikiwa mtu huyu ana lango la nje, hakika ana ngazi.

Mstari wa 23a, vema, waliwaacha watu wa Mataifa wakae nao usiku kucha. Mafarisayo walihangaikia ushirika wa mezani usio safi, lakini walionyesha ukarimu ufao. Wanawalisha na wanawalaza usiku kucha.

Tanner anaweza kutojali sana sheria kali na Yopa ulikuwa mji mchanganyiko. Kwa hiyo, pengine alijua watu wa mataifa mengine na kadhalika, hasa ikiwa wilaya ya Kuchua ngozi, sio watengeneza ngozi wa Kiyahudi tu, lakini watengeneza ngozi wengine wote wanaweza kuwa katika eneo hilo badala ya sehemu kubwa ya mji kutengwa. Lakini kwa hali yoyote, lakini hii ilikuwa shida, haswa kwa washiriki madhubuti.

Tutaona kwamba tukifika sura ya 15 katika mstari wa tano, baadhi ya Mafarisayo nao wamekuwa waamini na bado wanashikilia sera zao kali na hili linakuwa suala kwao. Kwa hivyo, kwa wakati huu, sio suala kwa sababu neno halijafika kote, lakini neno litakuja karibu na kile kitakachotokea baadaye. 10.23b hadi 33, Kornelio anampokea Petro.

Kwa hivyo, ukarimu utaenda pande zote mbili. 10.23b, Petro anachukua masahaba wa ziada. Anachukua wanaume sita pamoja naye.

Kwa hiyo, kuna saba kati yao. Kweli, tumeona idadi hiyo hapo awali, lakini kwa nini anachukua wanaume sita pamoja naye? Naam, anataka kuwa na mashahidi kwa

lolote litakalotokea kwamba hawakufanya lolote baya. Kumbukumbu la Torati 17:6 mwaka 1915, inabidi uwe na angalau mashahidi wawili au watatu na Petro atakuwa na mara mbili ya idadi kamili.

Lakini katika 10:24, waliondoka karibu na mawio ya jua. Ni maili 30. Uhakika wa kwamba andiko linasema walifika siku iliyofuata kwa wazi unamaanisha kwamba walikeshwa usiku kucha njiani, mstari wa 30.

Labda walikaa katika mji wenye mchanganyiko, labda Apollonia, ambao ulikuwa chini ya nusu ya njia huko. Na kisha tunafika kwenye mistari ya 25 na 26. Sasa, Kornelio anaweza kuwa mcha-Mungu, lakini anampa Petro heshima kana kwamba alikuwa mcha Mungu.

Wapagani walitoa hii kwa wengine. Tunaona katika 14:11 kwamba watu kutoka Listra wanajaribu kufanya hivyo kwa Barnaba na Paulo. Katika 28:6, tunaona kwamba baadhi ya wakazi wa huko Malta wanafikiri kwamba Paulo ni Mungu.

Kwa hiyo, anatoa heshima hii. Anaweza asimaanishe kuwa ni ya kiungu. Anaweza kumaanisha tu kama njia ya kumsalimia mwakilishi wa mtu ambaye ni mtakatifu au mfalme.

Katika Mashariki, watu mara nyingi waliinama mbele ya wafalme, ingawa ilitegemea unatoka katika kundi la watu gani. Baadhi ya watu hawangekuwa tayari kufanya hivyo. Lakini katika 10:27 hadi 29, tunasoma jibu la Petro.

Petro kwanza anakatisha tamaa ya kumsujudia Kornelio. Anakataa heshima ya kimungu, ambayo ilizingatiwa kuwa tabia inayofaa, hata na watu wa Mataifa. Hiyo ilikuwa tabia ifaayo isipokuwa ungekuwa mfalme.

Ulitakiwa kuwakatisha tamaa watu wasiiname mbele yako. Naam, katika 27 hadi 29, Petro aeleza, Wayahudi wacha Mungu hawangeingia katika nyumba za waabudu-sanamu. Na ingawa labda Kornelio si mwabudu-sanamu, hilo laonekana lilienea hadi kwenye nyumba ya Mtu wa Mataifa yeyote.

Na kwa kadiri ungejua mapema, ninamaanisha, huyu anaweza kuwa mwabudu sanamu. Ingawa kufikia wakati huo Petro alikuwa akizungumza na watu waliotumwa njiani, labda ungejua kwamba sivyo. Lakini ilikuwa najisi kula chakula chao au kunywa divai yao.

Kornelio anaweza kuwa si mwabudu sanamu, lakini alimsujudia. Lakini Petro anasema, unajua, hii inachukuliwa kuwa najisi. Hii ilizuia kula pamoja kwenye karamu.

Kwa hiyo kwa kawaida Wayahudi na watu wa mataifa hawakushiriki karamu pamoja. Na kwa sababu hiyo, watu wa mataifa mengine walifikiri kwamba Wayahudi hawakuwa na watu. Haikuwa kosa la Wayahudi.

Ilikuwa tu, unajua, Mungu alikuwa ameweka kanuni hizo katika Mambo ya Walawi 11, sehemu fulani inasema, ili aweze kuwatenganisha na mataifa. Lakini sasa Mungu anavuka hilo kwa sababu anawatuma kwa mataifa, Wayahudi wanaomwamini Yesu wakiwa mashahidi. Naam, 10:34 hadi 43, tunasoma kuhusu ujumbe wa Petro.

Je, tuko tayari kuhubiri kama Petro alivyokuwa? Ikiwa tunataka kuwa wasikivu kwa Roho Mtakatifu kama Petro alivyokuwa, tunahitaji kuwa tayari kushinda chuki zetu wenyewe. Katika mstari wa 38, anazungumza kuhusu Yesu akitenda mema, yaani kuwa mfadhili. Maneno ya Kigiriki hapo ndiyo yalitumiwa kwa wafadhili.

Tulizungumza juu ya hilo hapo awali. Lugha hiyo mara nyingi ilitumiwa na watawala. Mara nyingi ilitumiwa kwa miungu.

Na Yesu alikuwa akiwatendea watu mema tu. Inasema jinsi Mungu alivyomtia mafuta Yesu wa Nazareti. Katika Luka sura ya 4, Yesu ananukuu Isaya 61 akimaanisha yeye kupakwa mafuta na Roho Mtakatifu ili kutimiza utume huu, ambao bila shaka, kama tulivyoona katika Matendo sura ya 2, Matendo sura ya 1 na 2 pia ni kielelezo kwa kanisa.

Ingawa haitumii lugha ya upako, sisi sio Kristo. Sehemu zingine za Agano Jipya hutumia lugha hiyo, lakini tunatiwa nguvu na Roho. Katika 10:42, katika sehemu kubwa ya Uyahudi, Mungu mwenyewe ndiye mwamuzi, lakini hapa Yesu ndiye hakimu mkuu.

Pia, katika mstari wa 36, Bwana wa yote, hiyo hakika ilikuwa istilahi ya kimungu, ingawa pia ilitumika kwa mfalme. Na sasa Petro anamhubiria mtu fulani ambaye yuko katika utumishi wa maliki. Katika mstari wa 43, manabii wote wameshuhudia juu ya msamaha kupitia neema ya Mungu katika Masihi.

Vema, pengine anamaanisha kwamba kwa maana ya jumla manabii wanazungumza juu ya urejesho wa kimasiya katika enzi inayokuja, wakati wa wokovu. Na hivyo anasoma manabii kwa njia sawa, aina ya kwamba Stefano alifanya katika Matendo sura ya 7, na kwamba Luka anafanya katika Luka-Matendo. Huo ni ufahamu, kama Yesu alikuwa akifafanua njia ya kwenda Emau, na kama Yesu alikuwa akifafanua kwa wanafunzi wake baadaye katika Luka sura ya 24, kwamba sheria zote na manabii huzungumza juu yake kwa sababu kanuni zinaelekeza kwake.

Hatimaye yametimizwa ndani yake. 10:44 hadi 48, tunakutana na watu wa Mataifa waliookolewa, jambo ambalo kwa hakika litatikisa kanisa la Yerusalemu. Je, tuko

tayari kujifunza si tu kutokana na mfano wa Petro na wengine, bali kutokana na utendaji wa Mungu mwenyewe? Naam, Petro alipaswa kujifunza kutokana na hilo.

Katika mstari wa 44, mahubiri yake yamekatizwa. Hicho kilikuwa kifaa cha kawaida cha fasihi. Ikiwa mtu huyo alikuwa amemaliza kusema kila kitu kinachohitajika kusemwa, kwa kadiri mwandishi alivyohusika, wangeweza kuingiliwa.

Hata hivyo, pia ilikuwa kifaa cha kawaida au kipengele cha kawaida cha maisha halisi. Watu walikatiza wasemaji mara kwa mara. Katika kesi hii, sio mtu anayemkatiza mzungumzaji, ingawa.

Ni Roho Mtakatifu. Roho Mtakatifu akawashukia wote waliokuwa wakimsikiliza Petro. Na tunasoma katika mstari wa 45 hadi 47 kuhusu jibu la Petro na wale waliokuwa pamoja naye.

Vema, na manabii, kumwagwa kwa Roho kulikuwa kwa ajili ya Israeli pekee. Naam, Wasamaria, hawakuhesabiwa kuwa sehemu ya watu wa Israeli, lakini wanafunzi waliweza kuondokana na hilo. Namaanisha, unajua, walimwabudu Mungu mmoja na kadhalika.

Nao walikuwa aina ya Israeli. Walikuwa katikati ya Israeli na Mataifa. Lakini ahadi hii ya eskatolojia ya kumwagwa kwa Roho, ambayo ilikuwa kwa ajili ya Israeli, Ezekieli 36, Isaya 44, na kadhalika.

Petro alikuwa amenukuu Yoeli kuhusu Roho kumwagwa juu ya wote wenye mwili, lakini Petro bila shaka alidhani kwamba hiyo ilimaanisha juu ya wote wenye mwili wa Kiyahudi. Ninamaanisha, muktadha wa kifungu ni kuhusu urejesho wa watu wa Mungu. Kwa hiyo hapa wameshtuka.

Mungu anawamiminia Roho Mtakatifu hawa watu wa mataifa mengine, akiwatendea kana kwamba wao ni watu wa Mungu. Walimu wengi wa Kiyahudi katika kipindi hiki walifikiri kwamba ikiwa Roho inapatikana kabisa katika wakati wa sasa, hii si Hati-kunjo za Bahari ya Chumvi, lakini walimu wengine wa Kiyahudi, walimu wengi wa Kiyahudi walihisi kwamba Roho angepatikana tu kwa wacha Mungu sana na kwa kawaida hata si kwao. Ilisemekana kwamba katika kizazi cha Hillel, Hillel alistahili kupokea Roho Mtakatifu, lakini Roho bado hakuja juu yake kwa sababu kizazi chake hakikustahili mtu ambaye alikuwa na Roho.

Naam, ni wazi Wakristo wamekuwa wakipitia jambo tofauti sana. Wamekuwa wakipitia kumwagwa kwa Roho, lakini hawakutarajia jambo hili lingetokea kwa Mataifa. Na wanaona, vema, hii ndiyo zawadi ile ile tuliyopewa.

Inasema, kwa maana waliwasikia wakinena kwa lugha nyingine. Sasa, je, hiyo inamaanisha kwamba lugha huwa inatokea wakati watu wanapompokea Roho?

Naam, haijatajwa katika sura ya 8 na mstari wa 15, na ndiyo maana watu wameibishania pande zote mbili. Lakini katika hali hii, inathibitisha kwamba watu hawa wamempokea Roho kwa njia ile ile waliyompokea katika siku ya Pentekoste.

Kwa maneno mengine, vema, hili ndilo lililotupata tulipompokea Roho, jambo lile lile limetokea kwao. Kwa hiyo, pia ingeashiria jambo lile lile ambalo lilifanya katika siku ya Pentekoste, kwamba watu hawa sasa wamewezeshwa kuvuka vikwazo vya kitamaduni kama mashahidi wa Kristo, ambayo ina maana kwamba Mataifa hawa sasa watakuwa washirika katika huduma. Watu wa Mataifa hawa pia wataendeleza neno la Bwana.

Na hii ndiyo njia sahihi ya kufanya misheni. Tunawahubiria watu habari njema, lakini wanaposikia habari njema, hatuwatumikii kwa njia ya kibaba, bali tunahudumu pamoja tukiwa watumishi wa Mungu, sisi sote pamoja. Lugha imetajwa katika sura ya 19 na mstari wa 6, pamoja na unabii, ambayo ina maana.

Wote sifa na unabii pamoja katika Agano la Kale mara nyingi yaliakisi uvuvio wa Roho. Kwa hivyo kama ilivyo kawaida katika Luka-Matendo, kuanzia na Luka sura ya 1 na Luka sura ya 2, na Simeoni, na Zekaria, na unabii wa Yohana Mbatizaji, Roho mara nyingi huvuvia hotuba ya kinabii. Na bila shaka, hivyo ndivyo Petro anazungumza juu yake katika Matendo sura ya 2, mstari wa 17 na 18 .

Haijaonyeshwa kila mara kwa njia sawa katika kila kifungu katika Luka-Matendo, lakini mara nyingi inaonyeshwa katika aina fulani ya hotuba iliyoongozwa na roho, ambayo ina maana kwa sababu msisitizo maalum ambao Luka anaweka juu ya Roho katika Luka-Matendo, hasa ni kumwagwa kwa Roho ili kutuwezesha kusema kwa ajili ya Mungu. Na kama hiyo itakuwa usemi wa mwisho wake, vizuri, angalau mara nyingi tunaweza kutarajia kutokea hata wakati tunapata uwezeshaji huu. Lakini mapema au baadaye, ni wazi, tutafanya hivyo, kwa sababu hiyo ndiyo maana ya uwezeshaji huu wa Roho.

1048, ubatizo katika utamaduni huo ulikuwa ni tangazo la hadharani la uongofu, lakini hawakuwatahiri kwanza. Kwa nini? Kwa sababu wanatambua kwamba ikiwa Mungu tayari amewakubali watu hawa kama washiriki wa jumuiya ya agano, kama sehemu ya watu wa Mungu, kwa sababu hiyo iliahidiwa katika manabii wa Agano la Kale, Mungu angemimina Roho wake. Vema, ikiwa tayari wamepokea ubatizo mkuu zaidi katika Roho, je, inawapasa zaidi kupokea ubatizo wa maji tu ambao uliashiria ubatizo wa Roho? Kwa hiyo, wanawapa hiyo.

Kuhusu kutahiriwa, hawana haja ya kuwatahiri kwa sababu Mungu amekwisha wakaribisha. Wanaishia kukaa na watu wa mataifa haya. Hilo lingeongeza kosa, lakini pia lingetia nguvu somo kwamba walikuwa wakivuka vizuizi hivi na kwamba Mungu alikuwa amewatangaza kuwa safi.

Sasa katika sura ya 11, mstari wa 1 hadi 18, Petro anaitwa kwenye zulia. Ndiyo, alikuwa mtume mkuu, lakini bado, alikuwa sehemu ya timu ya uongozi. Hakuwa yeye pekee.

Na kwa hivyo, anaitwa kwenye zulia na mitume na wazee huko Yerusalemu anaporudi. Ni wazi kwamba habari zingeenea haraka kutoka Kaisaria hadi Yerusalemu. Watu walikuwa wakisafiri mara nyingi.

Njia ya Mungu ni tofauti na njia yetu. Kwa Mungu, watu ndio kipaumbele. Na wakati mwingine hilo linaweza kuchukiza mapokeo ya kanisa, kama lilivyowaudhi Mafarisayo.

Hapa, itaenda kukasirisha hisia za kidini za Wakristo. Kwa hiyo, katika sura ya 11, mstari wa 2 na 3, tohara ilikuwa muhimu ili kuongoka kikamilifu kwa Uyahudi. Sio kila mtu alifikiri unahitaji kuokolewa.

Ni Wayahudi wa kihafidhina tu waliofikiri ulihitaji kuokolewa, ingawa wengine walifikiri hivyo. Lakini kwa Wayahudi wengi, ilikuwa ni lazima. Kweli, karibu Wayahudi wote waliamini ilikuwa muhimu ikiwa ungetaka kugeuka kuwa Uyahudi ikiwa ungetaka kuwa sehemu ya watu wa Mungu.

Kwa hiyo, kwa Petro kukaa pamoja na Wamataifa hawa na kula pamoja na Wamataifa hawa kulichukiza hisia za kidini za wanajumuiya walio wahafidhina zaidi. Na hiyo ilikuwa ni makisio ya kawaida kutoka Mwanzo 17. Na kumbuka Mwanzo 17, inakupasa kuwatahiri watu wa nyumbani mwako, kutahiri watumishi wote.

Kila mtu alipaswa kutahiriwa ikiwa angekuwa sehemu ya watu hawa. Mtu yeyote ambaye hakutahiriwa angekatiliwa mbali. Lakini namna gani ikiwa tohara ni alama ya agano, ilikuwa tu alama inayoelekeza kwenye maana halisi ya agano? Na ikiwa Mungu alikuwa na watu waliotahiriwa kiroho kwa njia ambayo alama hiyo ikawa ya kupita kiasi kwa sababu Mungu alikuwa ameonyesha kwamba alikuwa amewakubali hawa kuwa washiriki wa watu wake wa agano kwa kuwapa roho yake mwenyewe, kieskatologically ahadi hiyo ya roho ilikuwa imetimizwa sasa.

Kwa hiyo, walikuwa wakitoza, mlikula pamoja na watu wa mataifa wasio najisi. Na Petro mwenyewe alikuwa na tatizo na hilo huko nyuma mwaka 1028. Baadaye, ili tusiwaudhi wanajumuiya wahafidhina zaidi, katika Wagalatia 2:12, tunasoma kwamba Petro hakula pamoja na Wamataifa wasiotahiriwa.

Alikuwa tayari kufanya hivyo peke yake, lakini si wakati Wakristo wengine walikuja ambao walitumwa na Yakobo na walikuwa na wasiwasi wa kuwa shahidi ndani ya jumuiya yao ya Kiyahudi iliyozingatia zaidi. Na hakutaka kuwaudhi. Hakutaka kuwafanya wajikwae.

Lakini Paulo alisema, unajua, Paulo mwenyewe hakutaka watu wajikwae. Lakini katika kesi hii, hili lilikuwa suala la injili kuonyesha kwamba tunawapokea watu hawa kama kaka na dada kamili. Sura ya 11, mistari 16 hadi 17, kupokea mtu kama kaka na dada kamili, ushirika wa mezani ulikuwa aina ya uhusiano wa agano.

11, 16, na 17. Petro anasema, tazama, Mungu aliniambia niende. Na pia, Mungu aliwabatiza katika Roho Mtakatifu, jinsi alivyofanya pamoja nasi.

Huu ndio ukweli wa agano la eskatolojia ambao tohara ya nje ilielekeza tu. Kwa hiyo ndiyo maana tulifanya ubatizo kama tendo la kuongoka kwa sababu Mungu alikuwa amekubali kuongoka kwao. Unajua, moja wapo ya hoja za balagha za kushawishi ambazo wakati mwingine wazungumzaji walizitumia zamani ilikuwa hoja kutoka kwa lazima.

Na moja ya hoja zenye nguvu kutoka kwa ulazima, ambapo ilikuwa, ilinibidi kufanya hivi, sikuwa na chaguo lingine, ilikuwa hitaji la kimungu. Mungu aliniambia nifanye. Kweli, kimsingi, ndivyo Petro anasema hapa.

Sasa, wengi wetu tumesikia unyanyasaji huo. Mungu aliniambia nifanye. Na si kweli kabisa.

Lakini katika kesi hii, Petro ana ushahidi. Anao mashahidi. Mungu aliniambia nifanye.

Na Mungu alikubali uongofu wao kwa kumwaga roho yake. Roho ile ile iliyowasukuma kuvuka vizuizi vya kitamaduni ni roho yule yule aliyethibitisha kwamba huo ndio utume wake aliokuwamo ndani yake na kwamba alikuwa akiwakaribisha watu wa mataifa mengine bila kuhitaji kutahiriwa, bila kuwahitaji wawe Wayahudi wa kikabila. Sasa, wengi waliamini kwamba Wamataifa waadilifu waliozishika sheria saba alizopewa Nuhu, au katika mapokeo ya awali, huenda hawakuwa saba, lakini katika mapokeo ya awali, kwa vyovyote vile, sheria hizi za msingi zilizotolewa kwa Mataifa yote, hakuna ibada ya sanamu, hakuna uasherati, na kadhalika.

Wengi waliamini kwamba walikuwa wameokolewa, lakini hakuna aliyeamini hili lilifanya Wamataifa kuwa washiriki wa watu wa agano. Na bado tunaweza kuona jinsi kanisa la Yerusalemu lilivyokuwa la kihafidhina kwa sababu wanajibu katika mstari wa 18, Wow, hata Mataifa, Mungu anawapa uzima wa milele. Hata watu wa mataifa mengine, Mungu anawaruhusu waokolewe.

Katika hatua hii, Luka mabadiliko ya huduma katika Antiokia, na yeye utangulizi haki hii kwa ufupi. Tunaona kwamba kulikuwa na watu wengi waliohusika katika kuwafikia watu wa Mataifa, lakini Luka anakazia sana takwimu kuu. Kwa hivyo hatumii muda mwingi kuzungumza juu ya watu binafsi hapa.

Lakini huduma ya Antiokia, kanisa sasa limehama kutoka Galilaya ya vijijini hadi Yerusalemu ya mijini, hadi Antiokia ya ulimwengu, Antiokia ya tamaduni nyingi. Kwa haraka sana, kanisa linabadilika kitamaduni na kijamii kwa njia mbalimbali. Kwa kiasi fulani hii ilikuwa kwa sababu walikuwa wametawanyika kutokana na mateso.

Kwa kiasi fulani naamini hii ni kwa sababu Roho Mtakatifu alikuwa akiwawezesha kufanya hivi, ambapo Mungu mara nyingi hutupeleka katika hali zisizotarajiwa, hali ambazo kwa kweli hatukuwa tumejitayarisha kiutamaduni kwa kuanzia. Lakini anatupa maandalizi. Unaweza kufikiria Jackie Pullinger huko Hong Kong, au David Wilkerson anayetoka vijijini Pennsylvania hadi New York City.

Unaweza kufikiria Adoniram Judson au wengine, Hudson Taylor, wengine ambao kitamaduni, William Carey, ingawa hakuenda mbali labda kama Hudson Taylor, lakini kujitambulisha na tamaduni za wenyeji na kuwa sehemu ya utamaduni wa wenyeji na mienendo ya misheni ya leo nchini India na Afrika, katika maeneo mengine ambapo Wakristo wanavuka kutoka utamaduni wao kwenda tamaduni nyingine wanaposhiriki mipangilio ya mijini hadi mijini, wakati mwingine pia kutoka kwa mazingira ya mijini. Kweli, mpito wa haraka ulikuwa nadra katika suala la mpito wa kitamaduni. Na hivyo, hii inaonyesha kubadilika kubwa.

Harakati nyingi hazikuhama kutoka vijijini hadi mijini na za ulimwengu kwa haraka hivi. Lakini Dini ya Kiyahudi ilikuwa tayari imezoea mazingira haya mbalimbali kwa karne nyingi. Ulikuwa na utamaduni wa Kiyahudi katika miji ya Mataifa.

Bado walikuwa na jumuiya zao ndani ya miji hii ya Mataifa, lakini walikuwa wamezoea. Walikuwa wamejifunza kuzungumza lugha ya kitamaduni iliyowazunguka kwa kiasi kikubwa. Na hilo lilitoa njia kwa Wakristo.

Tayari kulikuwa na njia fulani zilizowasaidia kujifunza utamaduni huo mpya. Je, tunajisikia vizuri kuhamia katika mazingira mapya ya huduma? Mungu anapotusukuma, tunahitaji kuwa tayari kusonga mbele. Tunahitaji pia kutumia kubadilika kwa kitamaduni na kujifunza kutoka kwa watu ambao tunahama ili tuweze kuhudumu vyema miongoni mwao na kuhudumu pamoja nao ikiwa tayari ni waumini.

1119, kulikuwa na jumuiya kubwa za Wayahudi katika Foinike, Kipro, na Antiokia. Waumini wa Kiyahudi walio ughaibuni wanapotawanyika kupitia mateso ya Sauli, wanaenda sehemu hizi tofauti. Labda hii inamjumuisha Barnaba mwanzoni, ingawa anaweza kurudi Yerusalemu baada ya mateso kuisha.

Kwa kweli, tunajua kwamba Barnaba alikuwepo ili kumtambulisha Sauli kwa mitume, au baadhi ya mitume. Kwa hiyo, haya yalikuwa mahali pa asili kwao kutulia baada ya kuenea katika sura ya 8 mistari ya 1 hadi 4. Katika sura ya 11, mistari wa 20 na 21, una baadhi ya hawa Wayahudi waaminio katika Yesu ambao tayari wametoka katika

ughaibuni na kuanza kufanya aina mpya ya mpito. Anasema waumini kutoka Kupro na Kurene.

Hii ingejumuisha watu kama Barnaba, Lukio wa Kurene, na pengine Simoni wa Kurene pia alikuwa mmoja wao. Wanawe wanajulikana kwa kanisa pengine huko Rumi, ambapo katika Marko sura ya 15, Simoni wa Kurene anatambulishwa kama baba wa Aleksanda na Rufo. Kwa hivyo, hadhira ya Marko tayari inawajua watoto wake na Rufo anaweza kuwa Rufo yule yule ambaye tumeorodhesha katika Warumi sura ya 16 .

Hiyo si kwa uhakika, lakini ni uwezekano halali. Vyovyote vile, waamini hao wameenea ng'ambo na hasa wale wa Kipro na Kirene wanaanza kusema pia na Wagiriki. Kweli, tulisoma mapema juu ya Wagiriki.

Namaanisha, hawa waumini wa Kiyahudi wenyewe walikuwa Wagiriki. Ina maana gani walikuwa wanazungumza na Wagiriki? Inatofautishwa na Wayahudi. Kwa hivyo, katika kesi hii, haimaanishi Wayahudi wa Kigiriki, lakini inamaanisha Wagiriki au Washami wa Kigiriki ambao walikuwa wamechukua utamaduni wa Kigiriki.

Walishiriki lugha na tamaduni kubwa zaidi kupitia Ugiriki na hiyo ilitoa daraja ambalo kupitia hilo wangeweza kuwafikia. Uyahudi wa Kigiriki uliunda daraja la asili la kuwafikia watu hawa na wakaanza kuwafikia watu wa Mataifa. Huenda hilo lilikuwa kabla ya Petro.

Hatujui kwa sababu masimulizi hayo yalikuwa yakimfuata Petro tayari wakati huo, lakini kwa hakika, yalikuwa yanaenea zaidi kuliko yale ambayo Petro alikuwa amefanya. Katika kisa cha Petro, kanisa la Yerusalemu lingeweza kuliona kuwa jambo la kipekee. Kwa upande wa Antiokia, Antiokia ilikuwa mbali sana na Yerusalemu.

Huenda waliachana na mambo machache ambayo kanisa la Yerusalemu linaweza kuwa lilitazama kujiuliza ikiwa walikuwa karibu zaidi. Lakini kwa vyovyote vile, Antiokia ya Orontes huko Siria mara nyingi iliitwa Antiokia kwenye Orontes kwa sababu kulikuwa na wafalme kadhaa walioitwa Antioko ambao walipenda kuanzisha miji iliyopewa jina lao au kuita miji iliyokuwepo kwa jina lao hata. Kwa hiyo, kulikuwa na Antiokia nyingi.

Tutasoma kuhusu Antiokia nyingine baadaye katika sura ya 13. Lakini hii ilikuwa ni Antiokia kubwa. Labda hii ilikuwa kituo cha tatu cha mijini kwa ukubwa wa zamani, zamani za Mediterania, baada ya Roma na Alexandria.

Idadi ya wakaaji kwa kawaida hukadiriwa kati ya 100,000 na 600,000, pengine mahali fulani kuelekea mwisho wa hapo, 300,000 au 400,000 angalau. Tatu au wengine wanasema labda jiji la nne kwa ukubwa katika ufalme, labda la tatu. Ilikuwa ni makao makuu ya Jeshi la Washami la Roma.

Kwa hiyo, ulikuwa na askari 6,000 waliopangwa huko. Ilikuwa ni safari fupi ya mto kutoka huko hadi Seleukia, ambayo ilikuwa jiji lake la bandari la Mediterania. Na kwa meli kutoka huko, Kupro ilikuwa mahali pa karibu sana unaweza kwenda.

Kidini, Antiokia ilikuwa ndani ya umbali wa kutembea wa kituo maarufu cha ibada cha Apollo. Kwa hivyo, kulikuwa na Wayahudi wengi huko, lakini pia ulikuwa mji wa kipagani. Walikuwa na ibada nyingi za siri huko.

Ilijulikana kwa utofauti wake wa kidini wa kipagani. Ilikuwa ya watu wengi sana, yenye kwenda juu, watu wengi wanaotembea kwenda juu, na Wayahudi wengi wanaotembea kwenda juu ambao kwa kawaida walikubaliwa. Kulikuwa na chuki kidogo dhidi ya Wayahudi huko Antiokia baada ya Vita vya Yudea na Warumi, lakini jamii ya Wayahudi huko haikuuawa kama katika maeneo mengine zaidi kusini, karibu na Yudea.

Kulikuwa na watu wengi wanaomcha Mungu huko, na wageuzwa-imani wengi huko. Tulisoma kuhusu moja mapema katika Matendo. Ilikuwa imetengwa kidogo sana kuliko Alexandria.

Huko Aleksandria, mlikuwa na Wamisri, Wagiriki, na Wayahudi waliokuwa wakiishi kwa kawaida sehemu tofauti za jiji, huku Wagiriki wakitaka kuwa wao pekee waliokuwa raia wa kweli wa jiji hilo. Antiokia ilikuwa ya kimataifa zaidi. Kulikuwa na kukubalika zaidi kwa tamaduni tofauti huko.

Baadhi ya Wayahudi walioko ughaibuni waliberali walitumia bora zaidi katika falsafa ya kipagani kushuhudia. Tayari walikuwa wakifanya marekebisho hayo ya kitamaduni. Tohara ilikuwa suala dogo katika baadhi ya maeneo haya, ikiwa ni pamoja na Antiokia.

Tunasoma kuhusu mahali pengine ambapo mfalme wa Ediabin, mtu aliyemwongoza kuamini dini ya Kiyahudi, hakufikiri kwamba alihitaji kutahiriwa. Alisema, hapana, hilo pengine lingewachukiza sana watu wako. Usifanye hivyo.

Kisha mtu mwingine akaja na kusema, mnafiki wewe. Ikiwa kweli utabadili dini ya Kiyahudi, lazima uende njia yote na kutahiriwa. Alifanya hivyo.

Watu wengine wa Kiyahudi waliokuwa karibu naye waliogopa kwamba ingelea upinzani. Iliwaudhi watu wengi, lakini hakukuwa na uasi au chochote. Sio kila mtu alisisitiza kwamba kila mtu atahiriwe.

Lakini ili kuwa sehemu kamili ya watu wa Mungu, Wayahudi wa jadi wangesisitiza juu ya hilo. Sura ya 11, mstari wa 22 hadi 24. Sasa tunarudi kwa mmoja wa wahusika wakuu, Barnaba, ambaye kwa hakika aliletwa nyuma katika sura ya nne.

Luka anapenda kuwatambulisha watu mapema anapopata fursa. Barnaba aliamini kazi ya Mungu ndani ya watu. Alifanya hivyo na Sauli katika sura ya tisa na mstari wa 27, alipomchukua na kumtambulisha kwa mitume, au kukusanya kutoka kwa Wagalatia, baadhi ya mitume.

Mnamo 1537 hadi 1539, wakati yeye na Paulo walipotengana kwa sababu Barnaba anataka kumchukua Marko na kumpa nafasi ya pili, Barnaba aliamini kazi ya Mungu ndani ya watu. Hilo lilikuwa jambo ambalo Dini ya Kiyahudi ilikuwa na desturi ya kuthamini pia. Walizungumza kuhusu Hillel, ambaye alikuwa mmoja wa wahenga wakuu.

Hillel na Shammai walikuwa viongozi wa shule mbili za Ufarisayo. Wahileli, walioshinda baada ya uharibifu wa Yerusalemu, walimtazama Hilleli kama mtu ambaye alikuwa Myunani sana na kuwachukua watu wa Mataifa mahali walipokuwa na kuwasaidia kufuata njia za Kiyahudi. Paulo alikuwa mkosoaji zaidi.

Mungu alitumia utu wa Paulo na Paulo kwa njia zenye kutokeza pia. Tuna haiba tofauti na Mungu anaweza kutumia haiba zetu tofauti. Hicho sio kisingizio cha kuwa mgumu sana na sehemu mbaya za haiba yetu.

Martin Luther, Mungu alimtumia sana, lakini wakati fulani alizungumza kwa ukali sana, hasa katika miaka yake ya baadaye, kwa njia ambazo Waprotestanti wengi hawangekubaliana nazo leo, Walutheri wengi leo hawangekubaliana nazo. Luther alisema, vema, Mungu alinifanya kuwa silaha. Mungu aliniumba hivi.

Hiyo inaweza kuwa kweli. Alihitaji kuwa mtu fulani ambaye angeweza kusimama imara, lakini wakati mwingine alienda mbali sana, kama kuchoma masinagogi yao na mambo kama hayo. Hiyo ilikuwa ni ya kupita kiasi.

Wengi wetu tuna udhaifu huo. Tunahitaji kuwaangalia. Lakini kwa vyovyote vile, Barnaba, nguvu zake, moja ya nguvu zake ni kwamba aliamini kazi ya Mungu ndani ya watu na akawakaribisha watu.

Hilo ni mfano mzuri kwetu. Katika 11:25, anatambua anahitaji mtu wa kusaidia. Wanawaleta watu wengi sana kwa Kristo huko Antiokia.

Wanawaleta Mataifa kwa Kristo sasa. Na hmm, ninaweza kupata nani ili kusaidia? Naam, Yerusalemu ilikuwa mbali sana, unakumbuka? Lakini Tarso ilikuwa maili mia moja kuelekea kaskazini. Hiyo ni mbali sana, lakini haiko karibu sana na Yerusalemu kwa wakati huu.

Naye anajua kwamba Paulo alitumwa Tarso. Alikuwa huko nyuma katika Matendo sura ya tisa. Na pia anajua kile ambacho Mungu alimfanyia Paulo.

Anajua wito wa Paulo. Ah, hii ni kuwa wakala wa kuwafikia Mataifa. Nani bora kupata kuliko mtu ambaye tayari alikuwa na wito huu? Kwa hiyo, aenda kaskazini hadi Tarso na kumpata Paulo na kumrudisha kwenye mahali hapa muhimu ambapo jambo lile lile ambalo Mungu alikuwa amemwita Paulo afanye linatukia.

Barnaba ni mzuri katika kuunganisha watu kama alivyomuunganisha Paulo na Petro na Yakobo. 11:26, wanafunzi waliitwa Wakristo kwa mara ya kwanza huko Antiokia. Ninaendelea kutumia jina Mkristo, lakini kwa kweli, katika Agano Jipya, hilo si jina la kawaida sana kwa wafuasi wa Yesu.

Ni lakabu hapa. Mahali pengine ambapo inaonekana, vema, inaonekana baadaye katika Matendo pia wakati mmoja, inaonekana kama shtaka la kisheria katika 1 Petro 4:16, ikiwa yeyote kati yenu anashtakiwa kama Mkristo. Walipataje jina hili la utani? Naam, inaonekana kuwa kwenye mlinganisho na jinsi watu walivyoeleza vyama vya siasa.

Washiriki wa Kaisari waliitwa Kaisaria. Wafuasi wa Herode walikuwa wafuasi wa Herode. Washiriki wa Pompeii walikuwa Pompei.

Watu wa Antiokia walijulikana kwa kuwadhihaki watu. Wakristo wa karne ya pili, hata hivyo, walikubali jina hili kwa kiburi. Kwa hivyo, ilianza kama jina la utani, lakini tunaweza kulitumia.

Sisi ni wafuasi wa Yesu, ambaye ni mfalme wa kweli. Na hata kama watu walikusudia kutudhihaki, tunaweza kumiliki cheo hicho. Sisi ni wa Yesu, mfalme wa kweli.

Katika 11:27, wakati Paulo na Barnaba walipokuwa wakihudumu huko Antiokia, manabii walikuja kutoka Yerusalemu. Sasa, Ukristo wa mapema ulikuwa tofauti sana katika jambo hili. Ulikuwa na maneno ya Kiyunani kwenye vituo vya ibada, lakini huna harakati zozote za kinabii kama zile tunazopata katika Agano Jipya.

Tunachokiona katika Agano Jipya kinafanana zaidi na kile unachokiona labda katika 1 Samweli 19, ambapo una manabii wakitabiri na Samweli akiwaongoza. Au katika 2 Wafalme 2 na 4, ambapo una wana wa manabii na Elisha anasaidia kuwafunza. Huenda Eliya alikuwa amewafunza manabii wengi wa awali.

Tuna harakati nzima za kinabii ili kwamba hapa, katika kisa cha Matendo, tunasoma kuhusu manabii hawa wanaosafiri pamoja, wanaokuja kutoka Yerusalemu hadi Antiokia, ambayo ni umbali mrefu. Watu wengine wamezungumza juu ya manabii wanaotangatanga, lakini uhamaji ulikuwa wa kawaida katika nyakati za zamani. Kwa hivyo, kinachotofautisha sana kuhusu hili ni kwamba tu una vikundi vya manabii.

Na hata, bila shaka, Matendo 2:17-18, ambapo roho ya unabii hutuwezesha sisi sote kutangaza neno la Bwana kuhusu Yesu. Hii ni tofauti. Inazungumza juu ya kumiminiwa kwa roho ambayo hakuna mtu mwingine wa zamani alitarajia kwa wakati wao kwa kiwango hiki.

Waesene walikuja karibu zaidi na haikuwa chochote karibu na digrii hii. Sura ya 11 na mstari wa 28, vema, manabii wanazungumzia nini? Moja ya mambo makuu wanayozungumzia ni njaa. Na hii ikawa, Luka asema, katika siku za Klaudio.

Kweli, ilikuwa mfululizo wa njaa. Ilikuwa mbaya sana ambayo iliharibu kilimo wakati wa utawala wa Claudius. Kulikuwa na bei ya juu ya nafaka iliyothibitishwa katika mwaka wa 46.

Kufikia 51, una upungufu wa nafaka huko Roma hivi kwamba mfalme Klaudio anafurika mitaani. Katika kipindi hiki, baadhi ya watu wa Kiyahudi au waliounga mkono dini ya Kiyahudi walitaka kuwasaidia maskini huko Yerusalemu kwa sababu njaa ilikuwa kali sana huko Yudea, hasa karibu miaka ya 45 na 46. Kwa hiyo Malkia Helena wa Adiabene, hii ni kutoka kizazi kijacho.

Tulizungumza juu ya mfalme wa Adiabene kuwa muumini wa Uyahudi. Malkia Helena wa Adiabene alinunua nafaka za Misri kwa kiasi kikubwa kwa sababu ilikuwa ghali sana kutokana na njaa. Watu katika Misri walikuwa na njaa pia.

Alinunua kiasi kikubwa cha chakula ili kuwasaidia watu wa Yudea. Naam, waamini wa Antiokia wanasikia kwamba njaa hii itatokea duniani kote, na wanatambua kwamba waamini katika Yudea, wengi wao ni maskini. Huko Antiokia, watu walielekea, vizuri, angalau wengi wa waamini walielekea kuhama zaidi.

Na kwa hivyo wanatuma misaada. Sasa kumbuka kwamba unabii ulisema kwamba hii itakuwa njaa katika ulimwengu wote. Kwa hiyo, njaa ilikuwa inaenda kuathiri Antiokia pia.

Kwa hivyo, ingawa walikuwa na rasilimali nyingi, hii ilikuwa kitendo cha dhabihu. Na inatuambia kitu. Inatuambia kwamba waamini hawakuheshimu tu waamini wenzao na kuwajali waamini wenzao mahali pale kama katika Matendo 2:44 na 45, au katika Matendo 4:32-35. Hiyo pia inaweza kuwa misaada ya tamaduni tofauti za njaa.

Hii inaweza kuwa misaada ya njaa nje ya nchi. Leo mara nyingi tuna hali kama hiyo ambapo njaa inakumba maeneo fulani. Mungu ametoa rasilimali za kutosha kwa kanisa ulimwenguni kote kwamba kanisa mahali fulani linaweza kusaidia kanisa mahali pengine.

Na katika wakati wao wa mahitaji, labda kanisa mahali pengine pia litawasaidia. Sisi ni mwili mmoja katika Kristo, na tunapaswa kufanya kazi pamoja. Na Paulo analeta hoja hizi zote katika 2 Wakorintho 8-9.

Paulo pia alikuwa akichangisha fedha kwa ajili ya kanisa la Yudea. Sehemu ya sababu ni, kama anasema, walikuwa maskini. Sehemu nyingine ya sababu ambayo pia aliitoa ni kwamba alisema, sisi Mataifa tunawiwa nao.

Walitupa injili. Alikuwa akifanya kazi ya upatanisho wa kikabila kwa sababu kulikuwa na mvutano kidogo kati ya makanisa ya Yudea na makanisa ya diaspora juu ya masuala fulani, hasa tohara ya watu wa mataifa mengine. Juhudi nyingi za Wayahudi za kutoa msaada zilikuwa za wenyeji isipokuwa yale ambayo Helena alifanya.

Kwa hivyo, hili lilikuwa wazo la kipekee, lakini ni moja, tena, tunapata mahali pengine katika Agano Jipya. Mashirika ya majimbo mengi yalishukiwa katika ufalme huo. Kwa hiyo, haikuenda vizuri sana kwa himaya kuwa na watu kugawana vitu kutoka sehemu moja hadi nyingine.

Lakini hivyo ndivyo kanisa lilifanya. Walitayarishwa mapema kwa njaa hii kupitia unabii. Vema, unaweza kukumbuka Mwanzo 41, kwamba Mungu alionya mapema juu ya njaa inayokuja katika ulimwengu wa siku hiyo, Misri na Kanaani, eneo jirani.

Na Mungu alimtumia Yusufu kuwatayarisha. Na kwa njia hiyo hiyo, kulikuwa na manabii hawa na kanisa la Antiokia lilijibu kwa hekima kwa hilo. Katika sura ya 12, tutaangalia ukombozi wa Petro katika somo linalofuata.

Huyu ni Dk. Craig Keener katika mafundisho yake juu ya kitabu cha Matendo. Hiki ni kipindi cha 13, Matendo sura ya 10 na 11.